

Üniversite Öğrencilerinin Temel İhtiyaçlarının Doyumu Ölçeğinin (ÜÖTİDÖ) Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*

Türk Eğitim Bilimleri Dergisi

Makale Türü: Araştırma

Makale Geliş Tarihi: 16.03.20

Makale Kabul Tarihi: 20.11.20

Makale Yayın Tarihi: 28.12.20

ORCID: 0000-0003-2353-8922,

0000-0003-0247-9847,

0000-0001-5753-9355

Zeynep Şimşir¹ Coşkun Arslan² Bülent Dilmaç³

Öz

Bu çalışmada Jenkins-Guarnieri, Vaughan ve Wright (2015) tarafından üniversite öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçlarını tespit etmek amacıyla geliştirilen Üniversite Öğrencilerinin Temel İhtiyaçlarının Doyumu Ölçeğinin (ÜÖTİDÖ) Türkçeye adaptasyonunun yapılması amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, iki farklı devlet üniversitesinde eğitim gören 406 öğrenci ve 37 İngilizce öğretmen adayından oluşmaktadır. Bir dizi adım takip edilerek yürütülen çalışmada ilk olarak çeviri çalışması yapılmış, Eğitim Bilimleri Bölümünde görev yapan ve yurt dışı lisansüstü eğitimi olan akademisyenlerden yardım alınmıştır. Ölçeğin dil geçerliğinin sağlanması için İngilizce Öğretmenliği Programında öğrenim gören öğrencilere üç hafta ara ile ölçeğin Türkçe ve İngilizce formları uygulanmıştır. Ölçeğin yapısının Türk üniversite öğrencileri örneklemini ile uyumlu olup olmadığı birinci ve ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizleri ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin orijinal yapısı ile uyumlu olarak 3 alt boyut ve 13 maddeden oluştuğu görülmüştür. Ölçeğin madde yükleri .34 ile .70 arasında değer almakta olup uyum indeksi değerleri $\chi^2/sd = 2.18$, $p < .01$, GFI = .95, RMSEA = .05, CFI = .93, NFI = .89, SRMR = .05, AGFI = .93, olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tümü için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı .79 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin ölçüt bağlantılı geçerlik çalışmasında ihtiyaç doyumunun alt boyutları ve yaşam doyumu arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Yapılan analizler ÜÖTİDÖ'nün geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Sözcükler: İhtiyaç doyumu, Öz-belirleme, Geçerlik ve güvenilirlik, Üniversite öğrencileri

Abstract

The aim of this study is to adapt the basic needs satisfaction scale of college students (BNSC-S) which was developed by Jenkins-Guarnieri, Vaughan, and Wright (2015) in order to determine the needs of university students in their academic lives. The study group consisted of 37 English teacher candidates and 406 students studying in various faculties and departments of public universities in Konya. Translation of the scale was carried out with the help of academicians working in the field of Educational Sciences and having postgraduate education abroad. To test the language validity of the scale, Turkish and English forms were applied to the English teacher candidates at three week intervals. The first and second level confirmatory factor analyses revealed that the scale consisted of

*Bu çalışma 15-17 Kasım 2019 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen IX. Uluslararası Yükseköğretimde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Araştırmaları Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Zeynep Şimşir, Araştırma Görevlisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, zey.simsir.93@gmail.com

² Coşkun Arslan, Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, coskunarslan@erbakan.edu.tr

³ Bülent Dilmaç, Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, bulentdilmac@gmail.com

three sub-dimensions and 13 items in accordance with the original structure of the scale. The item loads of the scale were between .34 and .70, and the index of fit values were $\chi^2/sd = 2.18$, $p < .01$, $GFI = .95$, $RMSEA = .05$, $CFI = .93$, $NFI = .89$, $SRMR = .05$, $AGFI = .93$. The Cronbach alpha internal consistency reliability coefficient of the scale was .79. The calculations for criterion-related validity of BNSC-S showed significant positive relationships with life satisfaction and sub-dimensions of need satisfaction. The results of analyses indicated that the BNSC scale is a valid and reliable tool.

Keywords: Need satisfaction, Self-determination, Validity and reliability, University students

Giriş

Üniversiteler kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlama, toplumun iyi yetişmiş insan gücü ihtiyacını karşılama ve bilimsel araştırmalar yoluyla toplumun sorunlarına çözüm üretme amacına hizmet eden kurumlar olarak kabul edilir (Baskan, 2001). Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında eğitim gören öğrenci sayısının son yıllarda önemli artış göstermesi (Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], 2017), nüfusun önemli bir kısmını oluşturan bu kitlenin temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmadığı sorusunu akla getirmektedir. Bu bağlamda, öz-belirleme kuramı (self-determination) önemli bir bakış açısı sunmaktadır (Filak ve Sheldon, 2003; Niemiec ve Ryan, 2009; Wehmeyer, 1999).

Öz-belirleme kuramı sosyal ve kültürel bağlamda bireylerin bilinçli ve öz-belirlenmiş davranışlarına odaklanmaktadır (Ryan, 2009). Öz-belirleme, bireylerin seçimlerini ve etkinliklerini hiçbir baskı ve zorlanma olmadan özgürce yapabilmesi ve seçimlerinin sorumluluğunu olumlu veya olumsuz da olsa kabullenmesidir (Deci, 1992). Fakat bu özellik yetenekten ziyade bir ihtiyaçtır (Deci ve Ryan, 1985). Kısaca, öz-belirleme bireyi istenilen davranışı yapmaya sevk eden temel ve içsel bir özelliktir (Kermen, 2013). Eğitim bağlamında öz-belirleme kuramı öğrencilerin okul ortamında sosyalleşmesi, öğrenmeye karşı içsel motivasyonu, güçlü kişisel değer duygusu, problem çözme esnekliği, özerk davranabilmesi ve sosyal sorumluluk gibi konuları kapsamaktadır (Deci, Vallerand, Pelletier ve Ryan, 1991; Wehmeyer, 1999).

Genel anlamda kişilik, gelişim, iyilik hâli ve güdülenme kuramı (Deci ve Ryan, 1985; Deci ve Ryan, 2002; Ryan, 2009) olan öz-belirleme kuramı insan gelişimi, motivasyonu ve iyiliğine dayanmaktadır (Deci ve Ryan, 2008). Kurama göre insan doğası itibarıyla çevresini keşfetme, yeni şeyler öğrenme, gelişme ve bütünleşme eğilimine sahiptir (Niemiec ve Ryan, 2009; Ryan ve Deci, 2002). Yani insan seçim yapan psikolojik olarak gelişen aktif bir yapıdadır. Fakat kişinin bu gelişme eğilimi, ihtiyaçlarının doyurulmasına ve içinde bulunduğu çevre tarafından desteklenmesine bağlıdır (Deci ve Ryan, 2000). Psikolojik gelişim, bütünlük ve iyilik hâli için gerekli olan ihtiyaçlar doğuştan gelmektedir ve evrensel bir niteliğe sahiptir. Bu temel ihtiyaçlar şu şekilde sıralanabilir: Özerklik (autonomy), yeterlik (competence) ve ilişkili olma (relatedness) (Deci ve Ryan, 1985; Deci ve Ryan, 2000; Ryan ve Deci, 2000; Ryan ve Deci, 2002). Bu 3 ihtiyaç içerisinde üzerinde en çok durulan özerklik kavramı, bireyin davranışlarının belirleyicisinin kendisi olması, kararlarını özgürce alması (Deci ve

Ryan, 2000), özgürce seçim yapabilmesi ve kendini bağımsız hissetmesidir (Deci ve Ryan, 1985). Yeterlilik ihtiyacı, bireylerin sosyal çevre ile etkileşimi ve karşılaşmış olduğu farklı deneyimler karşısında kendisini yeterli hissetmesi olarak ifade edilmektedir (Deci ve Ryan, 2000). Yeterlik hissi, bireylerin amaçlarına başarılı bir şekilde ulaşacaklarına inanmalarını ve kendine güvenlerinin yüksek olmasını sağlamaktadır (Williams, Gagne, Ryan ve Deci, 2002). İlişkili olma ise bireyin çevresindeki kişilerle iletişim kurarak onlara yakınlık göstererek özenli davranması ve aidiyet duygusunu hissetmesidir (Cihangir-Çankaya, 2005). Bireylerin bu psikolojik ihtiyaçlarının doyumunda çevrenin tutumu oldukça önemlidir. Dolayısıyla aktif olan organizma ve sosyal çevre arasındaki ilişki, davranışların gelişimini ve yaşantıları belirlemektedir (Ryan ve Deci, 2002). Bireylerin içinde bulunduğu sosyal çevre destekleyici olduğu ve temel psikolojik ihtiyaçların doyumunu sağladığı zaman kişisel büyüme ve bütünleşme gerçekleşebilmektedir (Ryan ve Brown, 2003). Ayrıca bu ihtiyaçların karşılanması bireylerin öznel iyi oluşlarını olumlu etkilemektedir (Baard, Deci ve Ryan, 2004).

Literatürde yetişkinlerin yaşam doyumunu (Diener, Emmons, Larsen ve Griffin, 1985; Köker, 1991), temel ihtiyaçlarının doyumunu (Bacanlı ve Cihangir-Çankaya, 2003; Deci ve Ryan, 1991; Gagne, 2003; Kesici, 2008) ve üniversite öğrencilerinin temel ihtiyaçlarının doyumunu (Türkdoğan ve Duru, 2012; Eşinci, 2014) ölçmek amacıyla yapılan çok sayıda çalışma olmasına rağmen üniversite öğrencilerinin temel ihtiyaçlarının doyum düzeyini ölçmeyi amaçlayan sınırlı sayıda çalışma mevcuttur (Jenkins-Guarnieri, Vaughan ve Wright, 2015). Ilardi, Leone, Kasser ve Ryan (1993) çalışanların iş ortamındaki doyumunu ölçmek amacıyla öz-belirleme teorisine dayalı olarak işçilerin Temel İhtiyaçlarının Doyumu Ölçeğini (BNSW-S) geliştirmiştir. Türkdoğan ve Duru (2012) üniversite öğrencilerinin temel ihtiyaçlarını ölçmek amacıyla 33 madde 5 alt boyuttan oluşan bir ölçek geliştirmiştir. Bu ölçek William Glasser'in gerçeklik terapisinde bulunan hayatta kalma, sevgi ve ait olma, güç, özgürlük, eğlence ihtiyaçlarına dayalı olarak geliştirilmiştir. Deci ve Ryan (1991) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlama çalışması Cihangir-Çankaya ve Bacanlı (2003) ve Kesici (2008) Temel İhtiyaçların Doyumu Ölçekleri de öz-belirleme kuramına dayalı olup özerklik, yeterlik, ilişkili olma alt boyutlarından ve 21 maddeden oluşmaktadır. Bu ölçek üniversite öğrencileri üzerinde pek çok çalışmada kullanılmıştır. Jenkins-Guarnieri ve arkadaşları (2015), öz-belirleme teorisine dayalı olarak geliştirilen ölçeklerin psikometrik özelliklerinin zayıf olması ve üniversite öğrencilerinin, üniversite hayatı ile ilgili temel ihtiyaçlarını ölçme konusunda yetersiz olması sebebiyle bir ölçek çalışması gerçekleştirmiştir. Araştırmacılar üniversite öğrencilerinin temel ihtiyaçlarının doyumunu ölçmek amacıyla Deci ve arkadaşları (2001) ve Ilardi ve arkadaşları (1993) tarafından çalışanların iş ortamındaki doyumunu ölçmek için geliştirilen, Çalışanların Temel İhtiyaçlarının Doyumu Ölçeğini

(BNSW-S) üniversite öğrencilerine uyarlamışlardır. Ölçek beşli likert tipte (1 hiç uygun değil, 5 tamamen uygun) olup 3 alt boyut (özerklik, ilişkili olma, yeterlilik) ve 13 maddeden oluşmaktadır.

Literatürde çeşitli kuramlara dayalı olarak temel ihtiyaçların doyumunu ölçmek amacıyla geliştirilen ve araştırmalarda kullanılan ölçek çeşidinin fazla olmasına rağmen bu ölçekler, üniversite öğrencilerinin üniversite ortamındaki deneyimlerini ve üniversite bağlamındaki temel ihtiyaçlarının doyum düzeyini ölçmekten uzaktır. Literatürdeki mevcut ölçekler üniversite öğrencilerinin genel yaşamındaki psikolojik ihtiyaçlarının doyumunu ölçmeyi hedeflemektedir. Üniversite Öğrencilerinin Temel İhtiyaçlarının Doyumu Ölçeği (ÜÖTİDÖ) mevcut ölçeklerden farklı olarak öğrencilerin üniversitedeki kişilerle ilişkilerinden doyumunu, üniversitedeki akademik görevlerinde sergilediği performansa ilişkin yeterlilik algısını, okul ortamında kendini bağımsız hissetmesine ilişkin doyum düzeyini ölçmektedir. Bu bakımdan bu araştırmada, Jenkins-Guarnieri ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilen ÜÖTİDÖ'nün güvenilirlik ve geçerlilik çalışmalarının yapılarak Türk kültürüne kazandırılması amaçlanmıştır. Köklü, kapsamlı ve geniş bir uygulama alanına sahip olan öz-belirleme teorisine dayalı olarak geliştirilen bu ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması önemli bir kazanım olacağı düşünülmektedir. Çünkü ülkemizde genç yetişkin nüfusunun azımsanamayacak kadar büyük bir kısmı üniversite eğitimine devam etmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2019). Dolayısı ile bu öğrencilerinin temel ihtiyaçlarını ölçen bir ölçeğin, öğrencilerin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve giderilmesi açısından atılması gereken bir adım olduğu söylenebilir.

Yöntem

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde Konya ilinde bulunan Necmettin Erbakan ve Selçuk Üniversitelerinin çeşitli bölümlerinde ve fakültelerinde öğrenim gören 406 öğrenciden oluşmaktadır. Tavşancıl (2014) örneklem büyüklüğünün ölçekteki madde sayısının en az 5 katı, hatta 10 katı civarında olması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca 50 kişilik bir çalışma grubu çok zayıf, 100 zayıf, 200 orta, 300 iyi, 500 çok iyi ve 1000 mükemmel bir sayıdır. Tabachnick ve Fidell'e (2015) göre katılımcı sayısının en az 300 olmasında yarar vardır.

Katılımcıların %64,3'ü (261) kadın, %35,7'si (145) erkek olup yaşları 18-32 aralığındadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %18'i (73) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, %6,9'ü (28) Türkçe Eğitimi, %31,8'i Veterinerlik, %29,5'i (120) İlköğretim Matematik Öğretmenliği, %3'ü Enerji Mühendisliği (12) ve %3'ü (12) Biyoloji Öğretmenliği Bölümünde okumaktadır. Ayrıca dil geçerliğinin sağlanması amacıyla İngilizce Öğretmenliğinde okuyan 37 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

ÜÖTİDÖ'nün ölçüt geçerliğini incelemek amacıyla Yaşam Doyumu Ölçeği (Diener ve ark., 1985) ve İhtiyaç Doyumu Ölçeği (Deci ve Ryan, 1991) kullanılmıştır. Yaşam Doyumu Ölçeği üniversite öğrencilerinin yaşamına ilişkin doyumunu ölçmek amacıyla sıklıkla kullanılan bir ölçektir. Ayrıca ÜÖTİDÖ'nün geliştirilmesi aşamasında ve diğer temel ihtiyaç doyumu üzerine yürütülen ölçek çalışmalarında ölçüt bağlantılı geçerliği incelemek için yaygın bir şekilde kullanılmıştır (Cihangir-Çankaya ve Bacanlı, 2003; Jenkins-Guarnieri ve ark., 2015). İhtiyaç Doyumu Ölçeği ise Jenkins-Guarnieri ve arkadaşları (2015) tarafından ÜÖTİDÖ'nün geliştirilmesi esnasında maddeleri ve alt boyutları referans alınarak üniversite ortamındaki temel psikolojik ihtiyaçlara adapte edilen geçerli ve güvenilir bir ölçektir.

Yaşam Doyumu Ölçeği: Diener ve arkadaşları (1985) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması Köker (1991) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla 150 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilen çalışmada madde-toplam korelasyon değerleri .71-.80 arasında bulunmuş, test-tekrar test korelasyon katsayıları ise .85 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı .84 olarak hesaplanmıştır.

İhtiyaç Doyumu Ölçeği: Öz-belirleme kuramına dayalı olarak Deci ve Ryan (1991) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmaları Cihangir-Çankaya ve Bacanlı (2003) tarafından yapılmıştır. Ölçek 21 madde ve 3 alt boyuttan (özerklik, otonomi, ilişki) oluşan 7'li likert tipte bir ölçektir. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek için çalışmalarında test-tekrar test güvenilirlik katsayısı, iç tutarlılık katsayısı ve madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları özerklik, yeterlik ve ilişki alt boyutları için sırası ile .71, .60 ve .74 ve ihtiyaç doyumu ölçeğinin tümü için ise .83 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin yapısını test etmek amacıyla yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) neticesinde uyum indekslerinin sırası ile RMSEA = .07, GFI = .86, AGFI = .82, CFI = .82, NNFI = .80 olduğu ve madde yüklerinin .30 ile .77 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçeğin ayırt edici geçerliği çalışmasında alt-üst %27'lik grup karşılaştırması yapılmıştır. Elde edilen t-testi değerlerinin 3.964 ile 11.454 arasında değiştiği ve tüm maddelerin .001 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Ölçeğin ölçüt geçerliği kapsamında, Yaşam Doyumu Ölçeği, özerklik alt ölçeği için sosyotropi-otonomi ölçeğinin otonomi alt ölçeği, yeterlik alt ölçeği için genelleştirilmiş Öz-Yetki Beklentisi Ölçeği ve ilişkili olma alt ölçeği için ise Ucla Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. İhtiyaç Doyumu Ölçeğinin özerklik alt boyutu ile Sosyotropi-Otonomi Ölçeğinin otonomi alt ölçeğiyle .20, yeterlik alt ölçeği ile genelleştirilmiş öz-yetki beklentisi ölçeği arasında .51 ve İlişkili Olma Alt Ölçeği ile Ucla Yalnızlık Ölçeği arasında ise -.71'lik bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayıları özerklik alt ölçeği için .70, yeterlik alt ölçeği için .62, ilişkili olma alt ölçeği için .75 olarak hesaplanmıştır.

Üniversite Öğrencilerinin Temel İhtiyaçlarının Doyumu Ölçeği Orijinal Formu (BNSC-S). Jenkins-Guarnieri ve arkadaşları (2015) tarafından üniversite öğrencilerinin akademik ortamdaki yaşantıları ile ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, öz-belirleme teorisine dayalı olarak geliştirilen İş Hayatındaki İhtiyaç Doyumu Ölçeğinin (Deci ve ark., 2001; Ilardi ve ark., 1993) üniversite öğrencileri bağlamına uyarlanmış formudur. Çalışma 525 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan DFA'da ilk etapta 16 maddeden oluşan ölçek, varyansı açıklama oranı anlamlı olmayan (madde 14) ve modifikasyon indeksi büyük olan (madde 13 ve madde 3) 3 maddenin çıkarılması ile 13 maddeye düşürülmüştür. Ölçeğin son hâlinin yapısını test etmek amacıyla yapılan DFA neticesinde madde yüklerinin .44 ile .88 arasında değerlere sahip olduğu ve uyum indekslerinin sırası ile $\chi^2/sd = 2.89$, RMSEA = .08, SRMR = .07, CFI = .97, NNFI = .97 şeklinde hesaplandığı görülmüştür. Ölçek 3 alt boyutlu yapıda (ilişki, yeterlik, özerklik) ve 5'li (1: Hiç uygun değil, 5: Tamamen uygun) likert tiptedir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayıları sırası ile özerklik .79, yeterlik .72 ve ilişki .80 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

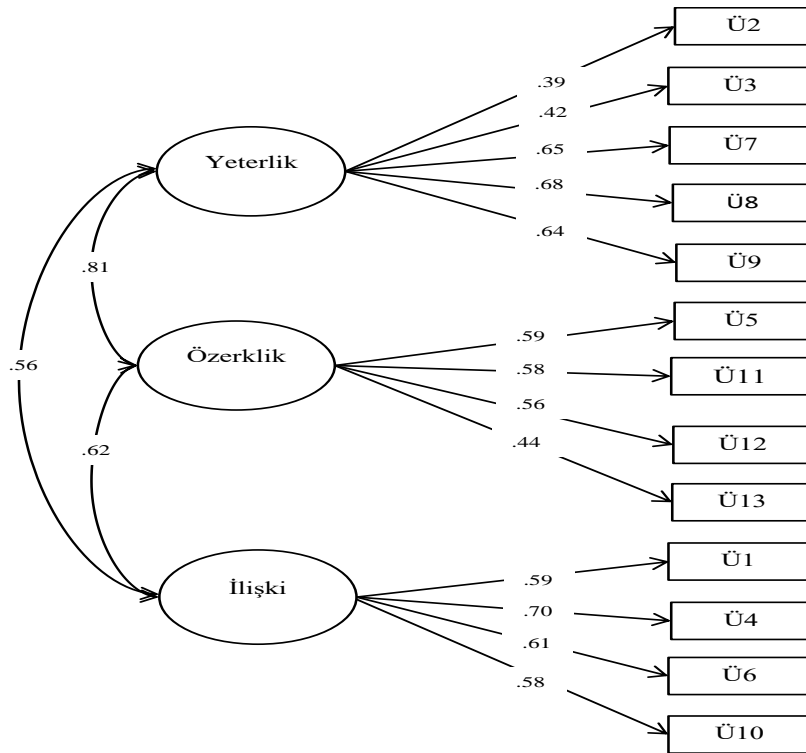
ÜÖTDÖ'nün Türkçeye uyarlanmasında bir dizi adım takip edilmiştir. İlk adımda ölçeği geliştiren yazarlardan biri olan Michael A. Jenkins-Guarnieri'den e-posta yolu ile izin alınmıştır. Ardından ölçeğin çeviri çalışmalarına geçilmiş, Eğitim Bilimleri Bölümünde görev yapan ve yurt dışı akademik kariyeri olup İngilizcesi iyi düzeyde olan üç öğretim üyesinden ölçeği Türkçeye çevirmesi, üç öğretim üyesinden de oluşan ölçeği tekrar İngilizceye çevirmesi istenmiştir. İngilizce ve Türkçe formlar arasındaki tutarlılık incelenmiş ve ölçek oluşturulmuştur. Ardından ölçeğin Türkçe söz dizimi ve anlam yapısı Necmettin Erbakan Üniversitesinde Türkçe Eğitimi Bölümünde görev yapan iki akademisyen tarafından incelenmiş ve ölçeğe son hâli verilmiştir. Ölçeğin dil geçerliğini teyit etmek için Necmettin Erbakan Üniversitesi İngilizce Öğretmenliğinde öğrenim gören 37 öğrenciye üç hafta ara ile ölçeğin İngilizce ve Türkçe formu uygulanmış ve arasındaki ilişki incelenmiştir.

Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri öncesinde kayıp veriler, normallik varsayımları incelenmiş ve uç değer olduğu tespit edilen 3 veri çıkarılmıştır. Verilerin basıklık ve çarpıklık katsayıları -.45 ile .29 arasında değer almaktadır. Çarpıklık ve basıklık katsayısının +1 ile -1 arasında olması normal dağılımın göstergelerinden biridir (Morgan, Leech, Gloeckner ve Barret, 2004). Ölçekte ters puanlanan 2., 9. ve 10. maddelerin hesaplanmasında veriler 1=5, 2=4, 3=3, 4=2, 5=1 şeklinde kodlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini sınamak için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ve etkinliğini incelemek için ölçüt bağlantılı geçerlik çalışması yapılmıştır. Güvenirliğini sınamak için madde-toplam korelasyonları ve Cronbach alpha iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 20 ve AMOS 19 istatistik programlarından yararlanılmıştır.

Bulgular

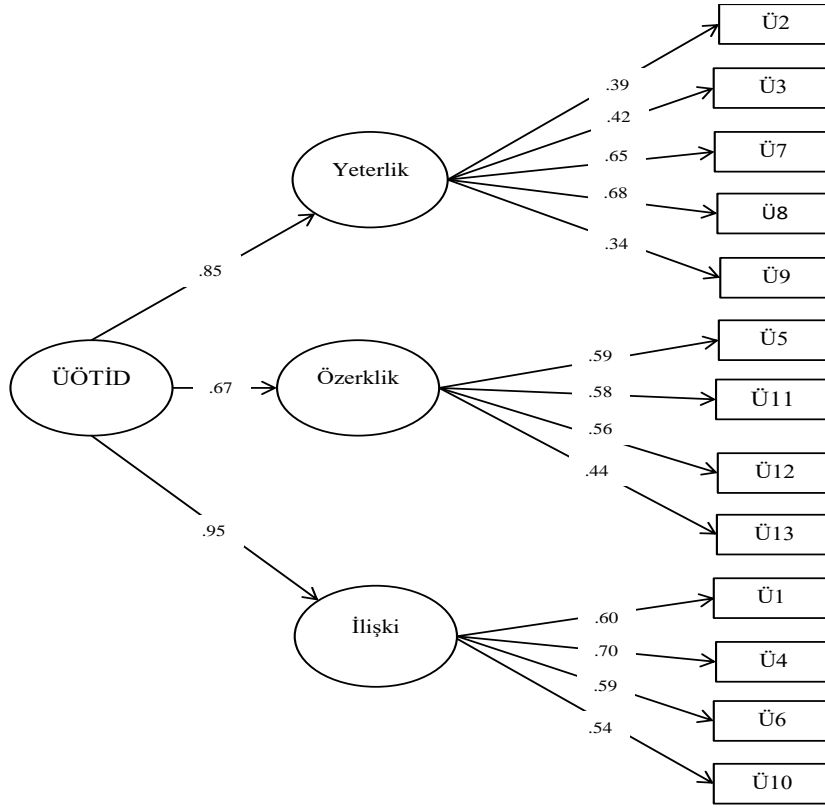
1. Yapı Geçerliği

ÜÖTİD'nün yapısının Türkiye'de öğrenim gören üniversite öğrencileri örneklemini üzerinde geçerli olup olmadığını test etmek için birinci düzey ve ikinci düzey DFA yapılmıştır. DFA, açımlayıcı faktör analizi (AFA) ile ortaya çıkan yapının model uyumunun incelenmesi ve ölçme araçlarının farklı bir dile ve kültüre uyarlanması sürecinde yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir (Sümer, 2000; Karagöz, 2016). DFA'da kurulan modelin kabul edilebilir bir uyuma sahip olması için $\chi^2/ sd \leq 3$, RMSEA < .08, .SRMR < .08, CFI \geq .90, NFI \geq .90, GFI \geq .90, AGFI \geq .90, değerlerine sahip olmalıdır (Kline, 2011). Yapılan analizler neticesinde ölçeğin uyum indekslerinin (Tablo 1) kabul edilebilir ve iyi uyum gösterdiği görülmüştür (Browne ve Cudeck, 1993; Byrne, 2010; Hu ve Bentler, 1999; Kline, 2011). Ölçeğin faktör yükleri .34 ile .70 aralığında değerlere sahiptir (Şekil 1).

Şekil 1. ÜÖTİD'nün Yol Diyagramı ve Faktör Yükleri (Birinci Düzey DFA)

Modelin uyumunu test etmek amacıyla yapılan 2. düzey DFA sonucunda uyum indekslerinin (Tablo 1) ve faktör yüklerinin modeli doğrular nitelikte olduğu söylenebilir (Şekil 2).

Şekil 2. ÜÖTİDÖ'nün Yol Diyagramı ve Faktör Yükleri (İkinci Düzey DFA)

Tablo 1. ÜÖTİDÖ'nün Uyum İyiliği İndeksi Değerleri

Uyum İndeksleri	χ^2/sd	RMSEA	SRMR	NFI	CFI	GFI	AGFI
Birinci Düzey DFA	2.18	.05	.05	.89	.93	.95	.93
İkinci Düzey DFA	2.19	.05	.05	.89	.93	.95	.93

N=406, p<.01

2. Ölçüt Bağlantılı Geçerlik

ÜÖTİDÖ'nün ölçüt bağlantılı geçerliğini incelemek amacıyla ihtiyaç doyumu ve yaşamın anlamı ölçekleri ile ilişkisi incelenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. ÜÖTİDÖ ile Yaşam Doyumu ve İhtiyaç Doyumu Arasındaki İlişkiler

	1	2	3	4	5	6	7
1. Özerklik	1	.526**	.437**	.348**	.274**	.305**	.292**
2. Yeterlik		1	.434**	.379**	.285**	.475**	.272**
3. İlişki			1	.245	.638**	.389**	.307**
4. Yaşam Doyumu				1	.263**	.413**	.324**
5. İlişki (ÜÖTİDÖ)					1	.380**	.393**
6. Yeterlik (ÜÖTİDÖ)						1	.505**
7. Özerklik (ÜÖTİDÖ)							1

N=406, **p<.01

Tabloda görüldüğü üzere kullanılan ölçeklerin alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Yaşam Doyumu Ölçeği ile ÜÖTİDÖ'nün ilişki ($r = .26, p < .01$), yeterlik ($r = .41, p < .01$) ve özerklik ($r = .32, p < .01$) boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler mevcuttur. İhtiyaç Doyumu Ölçeğinin özerklik alt boyutu ile ÜÖTİDÖ'nün özerklik ($r = .29, p < .01$) alt boyutu arasında, İhtiyaç Doyumu Ölçeğinin yeterlik alt boyutu ile ÜÖTİDÖ'nün yeterlik ($r = .47, p < .01$), alt boyutu arasında, İhtiyaç Doyumu Ölçeğinin ilişki alt boyutu ile ÜÖTİDÖ'nün ilişki ($r = .63, p < .01$) alt boyutu arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. Aynı zamanda ÜÖTİDÖ'nün kendi alt boyutları arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişkiler mevcuttur.

3. Güvenirlik ve Madde Analizi

ÜÖTİDÖ'nün güvenilirliğini incelemek amacıyla hesaplanan Cronbach alpha katsayıları her bir alt boyut için sırası ile ilişki .72, yeterlik .63 ve özerklik .62 olup ölçeğin tamamı için Cronbach alpha katsayısı .79 olarak bulunmuştur. Cronbach alpha katsayılarının .60 ile .90 arasında olması ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir (Özdamar, 1999'dan akt. Tavşancıl, 2014). Ölçeğin Cronbach alpha katsayılarının .70'in altında çıkması örneklemin homojen olmasından kaynaklanmaktadır (Bernardi, 1994). Ölçeğin madde-toplam korelasyonlarının ise .28 ile .51 ($p < .01$) arasında değer aldığı görülmüştür (Tablo 3).

Tablo 3. ÜÖTİDÖ'nün Madde-Toplam Korelasyonu Değerleri

Yeterlik		Özerklik		İlişki	
Madde No	Madde-toplam Korelasyonu	Madde No	Madde-toplam Korelasyonu	Madde No	Madde-toplam Korelasyonu
Ü2	.34**	Ü5	.50**	Ü1	.43**
Ü3	.38**	Ü11	.46**	Ü4	.51**
Ü7	.49**	Ü12	.43**	Ü6	.44**
Ü8	.50**	Ü13	.35**	Ü10	.43**
Ü9	.28**				

N=406, ** $p < .01$

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmanın amacı, Deci ve Ryan (1991) tarafından öz-belirleme teorisine dayalı olarak geliştirilen Temel İhtiyaçların Doyumu Ölçeğini daha spesifik bir bağlam olan üniversite yaşamı çerçevesinde ele alan Jenkins-Guarnieri ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilen ÜÖİDÖ'nün Türk üniversite öğrencileri örnekleminde uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin test edilmesidir. Son yıllarda ihtiyaç doyumu ölçeği bireylerin genel yaşamından ziyade daha da özelleştirilerek çeşitli alanlarda kullanım amacıyla uyarlamalar yapılmış ve ölçeğin kullanım alanı da artmıştır (Sheldon ve Hilpert, 2012). Gagné (2003) Temel İhtiyaçların Doyumu Ölçeği, iş yaşamı (Baard ve ark., 2004; Deci ve ark., 2001), spor yaşamı (Ng, Lonsdale, Hodge, 2011) üniversite yaşamı (Filak ve Sheldon, 2003) gibi alanlara uyarlanmıştır. Jenkins-Guarnieri ve arkadaşları (2015) aynı görüşle yola çıkarak iş yaşamında

kullanılan (Deci ve ark., 2001; Ilardi ve ark., 1993) İş Yaşamında Temel İhtiyaçların Doyumu Ölçeğini üniversite bağlamına uyumlu hâle getirerek ölçek geliştirmiştir.

ÜÖİTDÖ'nün çeviri çalışmasında üçü İngilizceden Türkçeye çevirmesi için üçü de Türkçeden İngilizceye çevirmesi için altı uzmandan yardım alınmıştır. Çevirilerin ardından iki Türkçe dil uzmanına inceletilerek ölçeğe son şekli verilmiştir. Dil geçerliği çalışması, ölçeklerin Türkçe ve İngilizce formlarının üç hafta ara ile 37 İngilizce öğretmen adayına uygulanması ile gerçekleştirilmiş ve aradaki korelasyon değeri .72 olarak hesaplanmıştır. Bu değer in ise dilsel eş değerlik için kabul edilebilir bir değer olduğu söylenebilir. Nitekim Büyüköztürk'e (2012) göre, korelasyon katsayısının olarak .70 ile 1.00 arasında olması yüksek düzeyde ilişkiye işaret eder.

Ölçeğin 3 boyutlu yapısını sınamak amacıyla birinci ve ikinci düze DFA yapılmış ve ölçeğin faktör yükleri .34 ile .70 arasında değer almıştır. Tabachnick ve Fidell'e (2015) göre madde yükünün en az .32, Büyüköztürk'e (2012) göre ise .30 olması gerekir. Birinci düzey DFA sonucunda uyum indeksi değerleri $\chi^2/sd = 2.18$, $p < .01$, GFI = .95, RMSEA = .05, CFI = .93, NFI = .89, SRMR = .05, AGFI = .93 olarak bulunmuştur. İkinci düzey DFA analizi sonucunda ise uyum indeksi değerleri $\chi^2/sd = 2.19$, $p < .01$, GFI = .95, RMSEA = .05, CFI = .93, NFI = .89, SRMR = .05, AGFI = .93 olarak bulunmuştur. Bu rakamlar modelin iyi bir uyuma sahip olduğunu göstermektedir (Browne ve Cudeck, 1993; Byrne, 2010; Hu ve Bentler, 1999; Kline, 2011).

Ölçeğin ölçüt bağlantılı geçerliğini test etmek amacıyla yaşam doyumu ve ihtiyaç doyumunun alt boyutları (ilişki, yeterlik, özerklik) arasındaki ilişkiler incelenmiş ve pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. ÜÖİTDÖ'nün orijinal formunda da benzer şekilde yaşam doyumu ile alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Jenkins-Guarnieri ve ark., 2015). Bu sonuçlar, benzer yapıları ölçen bu ölçeklerin beklentiler doğrultusunda anlamlı ilişkilere sahip olduğunu göstermiştir.

Ölçeğin güvenilirlik düzeyini belirlemek için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı incelenmiştir. ÜÖİTDÖ'nün Cronbach alpha katsayısı ölçeğin tamamı için .79 olarak hesaplanmıştır. Cronbach alpha katsayısının .70'in üzerinde olması ölçeğin güvenilirliğine işaret etmektedir (Kline, 2000). Ölçeğin maddelerini incelemek amacıyla düzeltilmiş madde toplam korelasyon değerleri incelenmiştir. Ölçeğin madde korelasyonlarının .28 ile .51 arasında değerler aldığı görülmüştür. Büyüköztürk'e (2012) göre madde toplam korelasyonlarının .30'un üstünde olması yeterli kabul edilmektedir. Ölçekte bir madde hariç (.28) her birinin madde toplam korelasyon değerleri .30'un üzerinde olduğu görülmüştür.

Elde edilen sonuçlar neticesinde Türkçeye uyarlanan ÜÖİTDÖ'nün Türk üniversite öğrencileri örneklemini için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ve bilimsel çalışmalarda kullanılabilecek niteliğe sahip olduğu ortaya koyulmuştur. Ancak bununla birlikte araştırmanın

birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma her ne kadar iki farklı üniversitede, çeşitli fakültelerde, bölümlerde ve farklı eğitim kademelerinde eğitim gören üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilse de ölçeğin farklı illerde bulunan üniversitelerde ve bölümlerde okuyan daha geniş örneklem kitleleri üzerinde yapılması yararlı olabilir. Ölçeğin maddelerinden birinin madde toplam korelasyon değerlerinin .30'un altında olması ve test-tekrar test güvenirlik çalışmasının yapılamamış olması bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir. Bu sınırlılıklara rağmen ölçek, teori ve pratik anlamda ulusal literatür için önemli bir kazanımdır. Nitekim ÜÖİTDÖ kullanılarak üniversite öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçları tespit edilip gerekli önlemler alınabilir ya da bu yönde gerekli çalışmalar yapılabilir. Örneğin, her bir üniversitede Psikolojik Danışma Merkezi açılabilir. Üniversite bünyelerinde bulunan Psikolojik Danışma Merkezleri öğrencilerin ihtiyaçlarını belirleyerek öğrencilere yönelik olarak grupla psikolojik danışma veya psiko-eğitim çalışmaları planlayabilir. Üniversite rektörlükleri ÜÖİTDÖ ile her bir fakülte için öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarını belirleyip akademisyenlerle iş birliği içinde gerekli görülen tedbirleri alabilir. Türkiye'nin dört bir yanındaki üniversite öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçları belirlenerek YÖK ve ilgili idari kurumlar bu ihtiyaçları gidermeye yönelik çeşitli adımlar atabilir.

Kaynaklar

- Baard, P. P., Deci, E. L. ve Ryan, R. M. (2004). Intrinsic need satisfaction: A motivational basis of performance and well-being in two work settings. *Journal of Applied Social Psychology, 34*, 2045-2068.
- Baskan, G. A. (2001). Türkiye'de yükseköğretimin gelişimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21*(1), 21-32.
- Bernardi, R. A. (1994). Validating research results when Cronbach's alpha is below .70: A methodological procedure. *Educational and Psychological Measurement, 54*(3), 766-775. <https://doi.org/10.1177/0013164494054003023>
- Browne, M. W. ve Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. *Sage Focus Editions, 154*, 136-136.
- Büyükoztürk, Ş. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (21. bas.). Ankara: Pegem Akademi.
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming* (2. bas.). New York: Taylor and Francis
- Cihangir-Çankaya, Z., ve Bacanlı, H. (2003, Temmuz). *İhtiyaç doyumu ölçeği uyarlama çalışması*. VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri. Ankara.
- Cihangir-Çankaya, Z. (2005). *Öz-belirleme modeli: Özerklik desteği, ihtiyaç doyumu ve iyi olma*. Yayınlanmamış doktora tezi, G. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Deci, E. L. ve Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum Publishing.
- Deci, E. L., Vallerand, R. J., Pelletier, L. G. ve Ryan, R. M. (1991). Motivation and education: The self-determination perspective. *Educational Psychologist*, 26(3-4), 325-346.
- Deci, E. L., Ryan, R. M., Gagne, M., Leone, D. R., Usunov, J. ve Kornazheva, B. P. (2001). Need satisfaction, motivation, and wellbeing in the work organizations of a former eastern bloc country: A cross-cultural study of self-determination. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27, 930-942. <https://doi.org/10.1177/0146167201278002>
- Deci, E. L. ve R-Ryan, R. M. (Ed.). *Handbook of self-determination research*. USA: The University of Rochester Press.
- Deci, E. L. ve Ryan, R. M. (2008). Self-determination theory: A macrotheory of human motivation, development, and health. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*, 49(3), 182. <https://doi.org/10.1037/a0012801>
- Diener, E., Emmons, R., Larsen, R. ve Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 75-76.
- Eşinci, H. (2014). *Romantik ilişki kalitesinin erken dönem uyumsuz şemalar, bağlanma ve psikolojik ihtiyaçlar açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, G. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Filak, V. F. ve Sheldon, K. M. (2003). Student psychological need satisfaction and college teacher-course evaluations. *Educational Psychology*, 23(3), 235-247.
- Gagne, M. (2003). The role of autonomy support and autonomy orientation in prosocial behavior engagement. *Motivation and Emotion*, 27, 199-223. <https://doi.org/10.1023/A:1025007614869>
- Hu, L. T. ve Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1-55.
- Ilardi, B. C., Leone, D., Kasser, T. ve Ryan, R. M. (1993). Employee and supervisor ratings of motivation: Main effects and discrepancies associated with job satisfaction and adjustment in a factory setting. *Journal of Applied Social Psychology*, 23, 1789-1805. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.1993.tb01066.x>
- Jenkins-Guarnieri, M. A., Vaughan, A. L. ve Wright, S. L. (2015). Development of a self-determination measure for college students: Validity evidence for the basic needs satisfaction at college scale. *measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 48(4), 266-284.

- Johan, Y.Y. N., Lonsdale, C. ve Hodge, K. (2011). The basic needs satisfaction in sport scale (BNSSS): Instrument development and initial validity evidence. *Psychology of Sport and Exercise*, 12(3), 257-264. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2010.10.006>
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS23 uygulamalı istatistiksel analizler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kermen, U. (2013). *Üniversite öğrencilerinin ihtiyaç doyumu ve öznel iyi oluş düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, A. İ. B. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Kesici, Ş. (2008). Yeni psikolojik ihtiyaç değerlendirme ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması: Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 493-500.
- Kline, P. (2000). *The handbook of psychometric testing* (2. bas.). London, UK: Routledge.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: The Guilford Press.
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, A. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Morgan, G. A., Leech, N. L., Gloeckner, G. W. ve Barrell, K. C. (2004). *SPSS for introductory statistics: Use and interpretation* (2. bas.). Mahwah, NJ: Lawrence
- Niemiec, C. P. ve Ryan, R. M. (2009). Autonomy, competence, and relatedness in the classroom: Applying self-determination theory to educational practice. *School Field*, 7(2), 133-144.
- Ryan, R. M. ve Brown, K. W. (2003). Why we don't need self-esteem: Basic needs, mindfulness, and the authentic self. *Psychological Inquiry*, 14, 71- 76.
- Ryan, R. M. (2009). Self-determination theory and well-being. *Social Psychology*, 84, 822-848.
- Sheldon, K. M. ve Hilpert, J. C. (2012). The balanced measure of psychological needs (BMPN) scale: An alternative domain general measure of need satisfaction. *Motiv Emot*, 6, 439-451. <https://doi.org/10.1007/s11031-012-9279-4>
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulama. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-73.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı*. (M. Baloğlu, Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi* (5. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

- Türkdoğan, T. ve Duru, E. (2012). Üniversite öğrencileri temel ihtiyaçlar ölçeğinin (ÜÖTiÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(1), 81-91.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], (2019). *Bitirilen eğitim düzeyine göre nüfusun dağılımı*. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1018 adresinden alınmıştır
- Wehmeyer, M. (1999). A functional model of self-determination: Describing development and implementing instruction. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 14(1), 53-62.
- Williams, G. C., Gagné, M, Ryan, R, M. ve Deci, E. L. (2002). Supporting autonomy to motivate smoking cessation: A test of self-determination theory. *Health Psychology*, 21, 40-50.
- Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], (2017). *Yükseköğretim bilgi yönetim sistemi*. <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

Extended Summary

The Turkish Adaptation of the Basic Needs Satisfaction Scale of College Students: A Validity and Reliability Study

Universities are considered as institutions that serve the purpose of ensuring the transfer of culture from generation to generation, meeting the needs of the society with well-educated individuals, and producing solutions to the problems of the society through scientific researches (Baskan, 2001). In recent years the number of students studying in Higher Education Institutions has increased significantly in Turkey (Higher Education Institution [YÖK], 2017). This raises the question of whether the basic psychological needs of people who make up a significant part of the population are met. In this context, self-determination theory provides an important perspective. (Filak & Sheldon, 2003; Niemiec & Ryan, 2009; Wehmeyer, 1999).

Self-determination theory, which is the personality, development, well-being, and motivation theory in general (Deci & Ryan, 1985; Deci & Ryan, 2002; Ryan, 2009), is based on human development, motivation, and well-being (Deci & Ryan, 2008). Self-determination is the ability of individuals to make their choices and activities freely without any pressure or strain and to accept the responsibility of their choices, whether positive or negative (Deci, 1992). According to the self-determination theory, the requirements needed for psychological development, integrity, and well-being are innate and universal. These basic needs can be listed as follows; autonomy, competence, and relatedness (Deci & Ryan, 1985; Deci & Ryan, 2000; Ryan & Deci, 2000; Ryan & Deci, 2002). When the social environment that the individuals are in is supportive and satisfies basic psychological needs, personal growth and integration can take place (Ryan & Brown, 2003). Also, meeting these needs affects the subjective well-being of individuals (Baard, Deci, & Ryan, 2004).

There are many studies in the literature to measure the satisfaction of adults, (Diener, Emmons, Larsen, & Griffin, 1985; Köker, 1991) their basic needs (Bacanlı ve Cihangir-Çankaya, 2003; Deci & Ryan, 1991; Gagne, 2003; Kesici, 2008), and the basic needs of university students (Türkdoğan & Duru, 2012). However, there are a limited number of studies aimed at measuring the basic psychological needs of university students (Jenkins-Guarnieri, Vaughan, & Wright, 2015). The aim of this research is to adapt to the Turkish culture by conducting the reliability and validity studies of the basic psychological needs scale (ÜÖTİDÖ) of university students developed by Jenkins-Guarnieri et al. 2015).

The study group consists of 406 students studying in various departments and faculties of Necmettin Erbakan and Selçuk Universities in Konya in the spring term of the 2017-2018 academic year. In the scale adaptation step, firstly, permission was obtained from the owner of the scale. Then, the translation studies of the scale were carried out. In the translation study of the ÜÖİTD scale, six experts were assisted in translating; three of them from English into Turkish, and three of them from Turkish to English. After the translations, two language specialists examined them. The language validity study was carried out by applying the Turkish and English forms of the scales on 37 English teacher candidates with an interval of three weeks, and the correlation value was calculated as .72.

First-order and second-order confirmatory factor analysis (CFA) was performed to evaluate the factor structure of ÜÖTİDÖ in Turkish college students sample. As a result of the analysis, it was seen that the fit indexes of the scale were acceptable and showed a good fit. The factor loads of the scale have values between .34 and .70. As a result of the first level CFA, the fit index values were found as $\chi^2/sd = 2.18$, $p < .01$, GFI = .95, RMSEA = .05, CFI = .93, NFI = .89, SRMR = .05, AGFI = .93. As a result of the second level CFA analysis, the index values were found as $\chi^2/sd = 2.19$, GFI = .95, RMSEA = .05, CFI = .93, NFI = .89, SRMR = .05, AGFI = .93. These indicate that the model has a good fit (Browne & Cudeck, 1993; Byrne, 2010; Hu & Bentler, 1999; Kline, 2011). In order to examine the criterion-related validity of the satisfaction level of the basic needs of university students, the relationship between the needs satisfaction and the meaning of life scales was examined. As a result of the analysis, significant positive relationships were found between the sub-dimensions of the ÜÖTİDÖ and the other scales. The Cronbach's alpha coefficients, which were calculated to examine the reliability of the ÜÖTİD scale, were .72 for relatedness, .63 for competency, and .62 for autonomy sub-dimensions, and the Cronbach alpha value was found as .79 for the entire scale. The item-total correlations of the scale were found to be between .28 and .51.

Overall findings demonstrated that the UÖİTDÖ, which is adapted from English to Turkish, is a valid and reliable measurement instrument for the sample of Turkish university students and that it can be used in scientific studies. However, the research has some limitations. Although the research is

carried out on students studying in two different universities, various faculties, departments, and different educational levels, it may be useful to administer the scale on larger sample masses studying in universities and departments in different provinces. The fact that one of the item-total correlation coefficients of the scale is below .30 and the test-retest reliability study could not be performed can be considered as a limitation. However, UÖİTDÖ contributes to the national literature in terms of theory and practice. As a matter of fact, the basic psychological needs of university students can be determined through the scale, and necessary measures can be taken, or necessary studies can be done in this way. If the basic psychological needs of university students are determined, YÖK and other administrative institutions can make various efforts to address these needs.

EK-1

Açıklama: Bu ölçek üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamındaki temel ihtiyaçlarının doyumunu tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıdaki maddelerin her birine size uygunluk derecesine göre işaretleme yapınız.	Hiç Uygun Değil	Uygun Değil	Biraz Uygun	Oldukça Uygun	Tamamen Uygun
	1	2	3	4	5
1. Üniversiteye birlikte gittiğim insanları gerçekten seviyorum.	1	2	3	4	5
2. Üniversite ile ilgili işlerde kendimi çok yeterli hissetmiyorum.	1	2	3	4	5
3. Üniversitedeki kişiler okulda yaptığım işlerde iyi olduğumu söylerler.	1	2	3	4	5
4. Üniversitedeki insanlarla iyi anlaşırım.	1	2	3	4	5
5. Üniversitede düşüncelerimi ve görüşlerimi ifade etmede özgürüm.	1	2	3	4	5
6. Üniversiteye birlikte gittiğim kişileri arkadaşım olarak görüyorum.	1	2	3	4	5
7. Üniversitede çeşitli yeni beceriler edinebiliyorum.	1	2	3	4	5
8. Üniversiteye devam etmede ve üniversite çalışmalarında çoğu zaman kendimi başarılı hissediyorum.	1	2	3	4	5
9. Sahip olduğum yetenekleri, üniversitede çok fazla gösterme fırsatım olmuyor.	1	2	3	4	5
10. Üniversitede yakın olduğum çok fazla insan yok.	1	2	3	4	5
11. Üniversitede, daha çok kendim gibi olabildiğimi hissediyorum.	1	2	3	4	5
12. Derslerde başarılı olmak için yapmam gereken görevlerin amacını anlıyorum.	1	2	3	4	5
13. Üniversitede öğretim elemanları tarafından derslerime katılım konusunda teşvik ediliyorum.	1	2	3	4	5